

C/2024/2874

25.4.2024 г.

ИЗВЕСТИЕ НА КОМИСИЯТА

Въпроси и отговори относно прилагането на правилата на ЕС за биологичното пчеларство

(текст от значение за ЕИП)

(C/2024/2874)

Настоящият документ дава отговори на въпроси, които службите на Комисията са получили във връзка с прилагането на правилата на ЕС относно биологичното пчеларство.

Настоящият документ има за цел да подпомогне националните органи и предприятията при прилагането на тези правила на ЕС. Единствено Съдът на Европейския съюз е компетентен да дава задължителни тълкувания на правото на ЕС.

БЕЛЕЖКА № 2024-01 от RIPAC ⁽¹⁾

СЕКТОР:	БИОЛОГИЧНО ЗЕМЕДЕЛИЕ
МЯРКА:	ПЧЕЛАРСТВО
ОТНОСНО:	ПЛОЩИ ЗА ХРАНЕНЕ — РАЗПОЛАГАНЕ НА ПЧЕЛИНИ — ПЧЕЛЕН ВОСЪК — ПОСТАВЯНЕ НА ПЧЕЛНИ КОШЕРИ
СЪОТВЕТНИ РАЗПОРЕДБИ:	Регламент (ЕС) 2018/848 ⁽²⁾ , членове 21 и 35; точка 1.9.6.5 от приложение II, част II. Регламент (ЕС) 1305/2013 ⁽³⁾ , членове 28 и 30; Регламент (ЕС) 2021/2115 ⁽⁴⁾ , членове 31, 70, 72 и 154;

Въпрос 1: Биологичните пчелари трябва да разполагат пчелините си в райони, където източниците на нектар и полен се състоят основно от биологично произведени култури или естествена растителност, или гори, управлявани по небиологичен начин, или култури, третирани с методи със слабо въздействие върху околната среда. Какво може да се смята за методи със слабо въздействие върху околната среда, както се посочва в точки 1.9.6.5, буква а) и 1.9.6.5, буква в) от част II на приложение към Регламент (ЕС) 2018/848?

Отговор:

Терминът „методи със слабо въздействие върху околната среда“, посочен в част II, точка 1.9.6.5, буква а) и точка 1.9.6.5, буква в) от приложение II към Регламент (ЕС) 2018/848, следва да се разбира като отнасящ се до методи, еквивалентни на използваните в рамките на мерките, предвидени преди това в член 28 („Агроекология и климат“) и член 30 („Плещания по „Натура 2000“ и Рамковата директива за водите“) от Регламент (ЕС) № 1305/2013, които не биха могли да повлияят на квалифицирането на пчеларското производство като биологично.

⁽¹⁾ RIPAC (съкращение на наименованието на френски език *Registre d'Interprétation de la Politique Agricole Commune*) е регистър и база данни за тълкувателни бележки по аграрно право.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2018/848 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета (ОВ L 150, 14.6.2018 г., стр. 1).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 487).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегически планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1305/2013 и (ЕС) № 1307/2013 (ОВ L 435, 6.12.2021 г., стр. 1).

Регламент (ЕС) № 1305/2013 беше отменен, считано от 1 януари 2023 г., с член 154 от Регламент (ЕС) 2021/2115 за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегически планове по ОСП).

Член 31 („Схемите за климата, околната среда и хуланното отношение към животните“), член 70 („Задължения в областта на околната среда и климата и други задължения в областта на управлението“) и член 72 („Специфични за района неблагоприятни аспекти, произтичащи от някои задължителни изисквания“) от новия Регламент (ЕС) 2021/2115 относно ОСП позволяват на държавите членки (в рамките на техните стратегически планове по ОСП) да програмират интервенции, които могат да донесат ползи за околната среда, подобно на мерките, програмирани съгласно членове 28 и 30 от Регламент (ЕС) № 1305/2013.

Установените в членове 31, 70 и 72 от Регламент (ЕС) 2021/2115 интервенции на разположение на държавите членки имат за цел да допринесат за постигането на специфичните цели на ОСП, установени по-специално в член 6, параграф 1, букви г), д), е) и и) от посочения регламент: „г) принос за *слекчаване на изменението на климата и за адаптиране към него*, включително чрез *напалвяване на емисиите на парникови газове и повишаване на улавянето на въглерод*, както и *настърчаване на устойчивата енергия*; д) *настърчаване на устойчиво развитие и ефективно управление на природните ресурси като вода, почва и въздух*, включително чрез *напалвяване на зависимостта от химикали*; е) принос за *спиране на загубата на биологично разнообразие и обръщане на тази тенденция*, подобряване на *екосистемните услуги и опазване на местообитанията и ландшафта*; [...] и) *подобряване на реакцията на селското стопанство в Съюза в отговор на обществените изисквания по отношение на храните и здравето*, включително *висококачествена, безопасна и питателна храна, произведена по устойчив начин*, *напалвяване на хранителните отпадъци*, както и *подобряване на хуланното отношение към животните и борба с антимикробната резистентност*.“

Що се отнася до прилагането на правилата на ЕС относно пчеларството в биологичното производство в Регламент (ЕС) 2018/848, като се има предвид, че в част II, точка 1.9.6.5, буква в) от приложение II към Регламент (ЕС) 2018/848 се прави препратка към членове 28 и 30 от Регламент (ЕС) № 1305/2013, от 1 януари 2023 г. всяка държава членка трябва да оцени дали интервенциите, програмирани в нейния стратегически план по ОСП за подпомагане на земята съгласно членове 31, 70 и 72 от Регламент (ЕС) 2021/2115, гарантират, че „естествената растителност или гори и култури, управлявани по небиологичен начин“ „в радиус от 3 km от площадката на пчелина“ се обработват „чрез методи със слабо екологично въздействие“, които не застрашават биологичното сертифициране на пчелните продукти в съответствие с част II, точка 1.9.6.5, буква а) и точка 1.9.6.5, буква в) от приложение II към Регламент (ЕС) 2018/848:

1.9.6.5. „По отношение

По отношение на помещенията за отглеждане и животновъдните практики се прилагат следните правила:

- а) пчелините се разполагат в райони, съдържащи източници на нектар и полен, състоящи се предимно от биологично отглеждани култури или по целесъобразност – от естествена растителност или гори или култури, управлявани по небиологичен начин, обработвани единствено чрез методи със слабо екологично въздействие;

(...)

- в) пчелините се разполагат така, че в радиус от 3 km от площадката на пчелина източниците на нектар и полен да се състоят предимно от биологично отглеждани култури или естествена растителност или култури, обработвани чрез методи със слабо екологично въздействие, равностойни на тези, предвидени в членове 28 и 30 от Регламент (ЕС) № 1305/2013, които не могат да окажат влияние върху квалифицирането на пчеларската продукция като произведена по биологичен начин. Това изискване не се прилага, ако няма цъфтящи растения, или когато пчелните семейства са в латентно състояние;“

Въпрос 2: Могат ли производителите и преработвателите на пчелен восък да бъдат сертифицирани като биологични оператори? Ако отговорът е „да“, какви подробни правила за производство следва да се прилагат?

Отговор:

Пчелният восък е включен в приложение I към Регламент (ЕС) 2018/848 и следователно попада в обхвата на посочения регламент ⁽ⁱ⁾, независимо дали се използва за храна или фураж, или за други цели, като например замяна на пчелен восък в биологични кошер.

⁽ⁱ⁾ „член 2, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/848: Настоящият регламент се прилага за следните продукти от земеделски произход, включително аквакултури и пчеларство, изброени в приложение I към ДФЕС, и за продукти с произход от такива продукти, когато тези продукти са или е предвидено да бъдат произведени, обработени, етикетирани, разпространени, пуснати на пазара, внесени или изнесени от Съюза:

- а) живи или непреработени земеделски продукти, включително семена и друг растителен репродуктивен материал;
- б) преработени земеделски продукти, предназначени за храна;
- в) фуражи.

Настоящият регламент се прилага и за някои други продукти, тясно свързани със земеделието и изброени в приложение I към настоящия регламент, когато те са или е предвидено да бъдат произведени, обработени, етикетирани, разпространени, пуснати на пазара, внесени или изнесени от Съюза.“

В резултат на това преработвател или производител, който събира биологичен пчелен восък, може да бъде сертифициран като „биологичен“ в съответствие с принципите и съответните правила, определени в Регламент (ЕС) 2018/848 и свързаните с него делегирани актове и актове за изпълнение.

Регламент (ЕС) 2018/848 съдържа подробни правила за производство, свързани с пчелите и пчеларството. Регламент (ЕС) 2018/848 съдържа и няколко изисквания относно преобразуването и здравните грижи, както и относно помещениата за отглеждане и животновъдните практики, свързани с пчелния восък, които може да се използват от биологичните пчелари. По-специално от значение са разпоредбите на част II, точка 1.2.2, буква е) ⁽⁶⁾, точка 1.9.6.3, буква е) ⁽⁷⁾ и точка 1.9.6.5, буква д) и буква е) ⁽⁸⁾ от приложение II към посочения регламент.

Регламент (ЕС) 2018/848 обаче не съдържа допълнителни подробни правила относно производството на биологичен пчелен восък. Във връзка с това се прилагат разпоредбите на член 21, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2018/848.

„2. При липсата на подробните правила за производство, посочени в параграф 1:

- а) операторите, по отношение на посочените в параграф 1 продукти, спазват принципите, установени в членове 5 и 6, *mutatis mutandis* с принципите, установени в член 7, и с общите правила за производство, предвидени в членове 9—11;
- б) държавите членки може, по отношение на посочените в параграф 1 продукти, да прилагат подробни национални правила за производство, при условие че тези правила са в съответствие с настоящия регламент и че те не забраняват, ограничават или пречат на пускането на пазара на продукти, които са били произведени извън тяхната територия, и които отговарят на настоящия регламент.“

Следователно при липса на правила на ЕС или национални правила за производство компетентните органи, контролният или надзорният орган, отговарящ за сертифицирането на тези оператори, носят отговорност да решават за всеки отделен случай дали дейността на операторите и техните производствени методи *„спазват принципите, установени в членове 5 и 6, mutatis mutandis с принципите, установени в член 7, и с общите правила за производство, предвидени в членове 9—11.“*

Въпрос 3: В коя категория продукти, посочени в член 35, параграф 7 от Регламент (ЕС) 2018/848, трябва да се класира пчелният восък?

Отговор:

За целите на член 35, параграфи 1 и 4, свързани със сертификата на операторите, пчелният восък се класифицира в категория ж) от член 35, параграф 7:

„ж) други продукти, изброени в приложение I към настоящия регламент или необхванати от посочените по-горе категории.“

⁽⁶⁾ „По време на преходния период восъкът се заменя с восък от биологичното пчеларство. Въпреки това може да се използва и небологичен восък: i) ако на пазара не се предлага восък от биологичното пчеларство; ii) ако е доказано, че той не е замърсен с продукти или вещества, които не са разрешени за използване в биологично производство; и iii) ако е събран от восъчните запечатки;“

⁽⁷⁾ „По отношение на грижите за здравето се прилагат следните правила: е) ако бъде приложено лечение със синтезирани по химически път алопатични продукти, включително антибиотици, различни от продуктите и веществата, разрешени за употреба в биологичното производство съгласно членове 9 и 24, по време на това лечение, подложените на лечение пчелни семейства се преместват в изолаторни пчелини, а целият восък се заменя с восък, произхождащ от биологичното пчеларство. Впоследствие за тези пчелни семейства се прилага 12-месечният преходен период, определен в точка 1.2.2.“

⁽⁸⁾ „д) пчелният восък за поставяне на нови основи произхожда от единици за биологично производство; е) в кошерите могат да бъдат използвани само естествени продукти като прополис, восък и растителни масла;“